

“De toekomst maken we vandaag”

De uitspraak 'jong geleerd

is oud gedaan' hoort in de installatietechniek al lang niet meer thuis. Met de snelheid waarmee de techniek vordert, is teren op oude kennis geen optie. Het motto is nu: 'een leven lang leren'. TVVL geeft daar inhoud aan met een breed pakket aan cursussen en opleidingen. Ook het Curatorium Cursussen vindt zichzelf steeds opnieuw uit, ingegeven door nieuwe behoeftes in de markt.

“We passen steeds vaker digitale leermiddelen en -vormen toe. Ook breidt het aanbod uit met bijvoorbeeld de post hbo opleidingen Hogere Elektrotechniek en Systeemarchitect. Daarmee sluiten we aan op de gevleugelde uitspraken ‘the future is electric’ en ‘the future is connected’. We stomen de markt daar klaar voor. Want de toekomst, die maken we vandaag”, vertelt Marc van Bommel, voorzitter van TVVL Curatorium Cursussen.

TVVL pakt bijscholing op heel eigen wijze aan, vertelt Marc van Bommel. “We leggen niet alleen uit hoe een radiator warm wordt, maar ook hoe die zich tot de gebouwde omgeving verhoudt en hoe je er voor zorgt dat bewoners zich er prettig bij voelen. Dat is vrij uniek.” Van Bommel is naast zijn vrijwillige inzet voor het TVVL Curatorium Cursussen, directeur van de Nieman Groep. Hij zit 17 jaar in het vak en heeft het tij van dichtbij zien keren. “De tijd dat we met een technische oplossing tien jaar vooruit konden is voorbij. Wat vandaag wordt bedacht, is over een half jaar al achterhaald. Dat betekent dat we niet op onze lauweren kunnen rusten, maar dat we constant bij moeten leren. Een bedrijf dat niet meer investeert in leren, ziet de wereld aan zich voorbij snellen. Een voorbeeld. Vanaf 2020 moeten alle nieuwe woningen en gebouwen energieneutraal zijn. Om een EPC=0 te kunnen realiseren, hebben bedrijven kennis nodig en een platform waar je die kennis kunt delen om een stap verder te komen. Ga je daar niet in mee, dan heb je straks geen werk meer.”

Achterstand in ervaringskennis

Volgens Van Bommel zijn te weinig bedrijven structureel bezig met bijscholing. “Tijdens de crisis kwam dat door een gebrek aan liquide middelen. Logisch natuurlijk, ook in mijn eigen bedrijf heeft dat een rol gespeeld. De bouwwereld is enorm afgeslankt de afgelopen jaren. Er zijn veel minder mensen werkzaam in de bouwkolom dan in 2008. Als we straks terug gaan naar het oude bouwvolume, bestaat het gevaar dat er geen tijd meer is om te studeren. De markt zou daar meer op moeten anticiperen. Pak de rustige momenten aan om je mensen bij te scholen zodat ze op niveau zijn als de piek er aan komt.” Het feit dat er minder werk was in de bouwkolom, heeft ook geleid tot een achterstand in ervaringskennis. “We hebben veel minder kunnen leren in de praktijk, terwijl de techniek niet stil stond. Dan kun je nog wel kennis hebben ontwikkeld, je moet het kunnen toe-

‘TVVL wil graag de verbindende schakel zijn.’

passen om het echt in de vingers te krijgen. Dat wordt best een uitdaging de komende tijd.”

E-learning en zelfstudie alleen als aanvulling

Ook in het onderwijs zelf staan de ontwikkelingen niet stil. Van papieren syllabi, een krijtbord en een leraar voor een ruimte met schoolbanken, gaan we richting digitaal en virtueel onderwijs. Naar onderwijs op afstand. In hoeverre gaat TVVL daar in mee? “We hebben al een aantal e-learning cursussen in de elektronische leeromgeving staan, zoals die van Klimaattechniek Online. Eind 2016 willen we daar delen van de overige cursussen aan toegevoegd hebben. Daarnaast zijn we helemaal af van papieren syllabi, die worden alleen nog maar digitaal verstrekt. Er is ook een elektronische huiswerkomgeving, waar docenten elektronisch en dus sneller op reageren. Een aantal basiscursussen zijn heel goed zelf-studeerbaar, maar we willen toch ook heel graag vasthouden aan het onderwijssysteem van de oude rot in het vak voor de klas die de accenten weet te leggen en de dialoog aangaat. Dus we streven naar een combinatie van conventioneel, e-learning en zelfstudie. Waarbij conventioneel ook wel wat moderner zal worden. Bijvoorbeeld door lessen als e-conferences in te richten, waardoor we fysiek niet meer naar elkaar toe hoeven, maar wel met elkaar in contact blijven. We kunnen niet zonder persoonlijk contact.”

Verbindende schakel tussen vakidioten

In een tijdperk waarin grenzen vervagen door ketenintegratie, maar er juist ook meer specialismen ontstaan, is samenwerking van cruciaal belang. Of dat nou in een BIM is, een bouwteam of gewoon tussen de E- en de W-monteur binnen het eigen bedrijf. Van Bommel: “Er is een enorme differentiatie gaande in de techniek. We krijgen

domotica-specialisten, warmtepompexperts, PV-professionals. Als we niet uitkijken worden we een branche van vakidioten die niets van de specialismen van een ander begrijpen. De E-monteur moet iets van verwarming weten, de W-monteur van gebouwautomatiseringssystemen. Maar ook is het noodzakelijk dat de isolatie-specialist en de luchtbehandelingsexpert met elkaar kunnen praten. Die behoefte vertalen wij in onze cursussen, zoals Werktuigkunde voor Elektrotechnici (en andersom) en Bouwkunde voor Installatietechnici (en andersom). Daarnaast voelen we als TVVL de taak om de verbindende schakel te zijn. Door de kennis van onze leden samen te brengen en met elkaar te delen. Door via de vereniging met elkaar in contact te blijven.”

Interesse in cursusaanbod groeit

In het cursusseizoen 2015-2016 volgen ruim 200 personen een TVVL-cursus of workshop, 10% meer dan het jaar ervoor. Daarnaast volgen nog eens 50 personen de in-house cursussen van TVVL. De grootste toename in interesse is te zien bij de clusters Ontwerpvaardigheden en Samenwerken, met de post hbo cursus Luchtbehandelingstechniek als belangrijkste groeier. Nieuwe cursussen in het seizoen 2016-2017 zijn Hogere Elektrotechniek en Systeemarchitect voor Gebouwautomatisering en Beheer, beide op post hbo-niveau. Bij de eerste draait het vooral om toepassing van de elektrotechniek in de gebouwde omgeving. Nu fossiele brandstoffen op de zwarte lijst staan, komen elektrisch georiënteerde oplossingen steeds meer in beeld. Maar hoe pas je ze toe en welke beperkingen/stimuli gaan er uit van de factor mens en de bouwfysica van de ruimte? Daar draait het om in deze cursus. Bij de cursus Systeemarchitect geven we vorm en inhoud aan een belangrijke nieuwe functie in het gebouwbeheer. De spin in het web van alle moderne informatievoorzieningen. De systeemarchitect weet deze aan elkaar te koppelen en er het overzicht over te houden.